

Гасюк Руслана Володимирівна

Львівський національний університет імені Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЇ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРИКОРДОННИХ ТЕРИТОРІЙ

Результативність як формування соціально-економічного потенціалу прикордонних територій, так і можливості його реалізації, зокрема, Львівської області та Підкарпатського воєводства (Польща), методологічно свідчить за зростаючу потребу у розробці динамічної державної політики, яка б йшла на користь розвитку продуктивних сил прикордоння, їхнім фінансово-економічним системам, а з цим і мешканцям цих регіонів [1-2]. Аналіз показує, що в Україні з методологічної позиції досить детально прописане законодавче поле щодо транскордонної взаємодії, але властиво самі організаційно-економічні положення даної взаємодії в контексті задіювання соціально-економічного потенціалу прикордонних територій потребують подальшого удосконалення (якщо використовувати за аналогією інструментарні підходи ближчих сусідів, то їх ще необхідно адаптувати до українських реалій). Методологічно, означені положення у західному регіоні України ефективно не спрацьовують за наступних проблемних чинників: недостатність використання сучасних організаційних форм взаємодії (кластери, спільні підприємства, вільні економічні зони, спільні інфраструктурні об'єкти); складність перетину кордону Україна – Європейський Союз (ЄС), яка зумовлюється недостатнім рівнем розвитку прикордонної інфраструктури (автомобільні шляхи, залізничні колії, контрольно-пропускні пункти тощо) як у кількісному, так і в якісному значенні; певна відсутність «спільних продуктів» українських учасників транскордонної взаємодії та партнерів з суміжних територій, незнанням (виявленням) спільних проблемних питань, які можливо вирішувати в інтересах реалізації наявного соціально-економічного потенціалу.

Специфічною проблемною особливістю залишається й триваюча тенденція на подальшу варіативну асиметричність соціально-економічного розвитку (зайнятості, життєвого рівня населення, економіки, соціальних послуг, інфраструктури тощо) територій західних областей та суміжних прикордонних територій сусідніх держав, які є членами європейської унії. Зокрема, статистичні порівняння даних територій додатково доводять, що майже за майже за всіма показниками реалізації соціально-економічного потенціалу польська сторона перевищує українські позиції у 2-5 разів (не зважаючи навіть на те, що на початку 90-х років минулого століття реперні статистичні точки були співмірними).

Зазначимо також, що особливе місце в цьому порівнянні посідає кількість зареєстрованих виробничих підприємств різного профілю, яких є на порядок більше у порівняльній адміністративно-територіальній одиниці Польщі. Об'єктивно, що за такою кількістю виробничих організаційних структур, тягнуться: робочі місця, дохідна частина бюджету домогосподарств, вищий рівень заробітної плати та, загалом, фінансові поступлення до місцевих бюджетів, які йдуть на надання вищого рівня послуг. Не слід нехтувати й тим, що паралельно формується сучасний новаційно-інфраструктурний простір системи бізнесу (до нього відносять: індустріальні й технологічні парки, бізнес-інкубатори), який дозволяє ефективно перетворювати новачки в реальні конкурентоспроможні продукти продажу з високою доданою вартістю, забезпечуючи й вищу інвестиційну привабливість.

Не зважаючи на те, що в Україні вперше було сформовано концепційні засади стратегіології регіонального розвитку [1-2] їх реалізація залишається більше в теоретичній площині, оскільки не формуються, та й не задіюються базові елементи програмно-цільового управління в контексті комплексного отримання належної фінансової віддачі від транскордонної взаємодії щодо соціально-економічного потенціалу.

Методологічно регіональна стратегіологія має свої особливості на прикордонному рівні, оскільки тут на формування та можливості задіювання ефективних економіко-фінансових механізмів накладаються додаткові чинники пов'язанні з відмінностями у соціально-

економічному розвитку сусідніх держав. Доречно відмітити, що соціально-економічний розвиток прикордонних територій у країнах-членах ЄС здійснюється через відлагоджений організаційно-економічний механізм стратегічного планування. Даний механізм, через властивий завданням інструментарій та збалансований моніторинговий контроль, із належною прозорістю і доступністю для широких верств споживачів, дозволяє спрямовувати всі спільні політики ЄС (конкурентна, торговельна, транспортна, аграрна тощо) на єдину мету: прискорення соціально-економічного розвитку прикордонних територій через активізацію потенціалу.

Суттєвою перепорою до підвищення інтеграційних процесів прикордонних територій Львівщини (Жовківський, Мостиський, Старосамбірський, Турківський, Яворівський райони) у програмах міжнародної технічної допомоги є співфінансування проектів із місцевих бюджетів (не менше 10%). Оскільки у Львівській області виконується 50 проектів щодо транскордонної взаємодії на суму в 70 млн євро (де половина суми це фінансові ресурси українських учасників) то: методологічно це можливо вирішувати лише в рамках програмно-цільового підходу. Означене забезпечуватиме ефективне використання фінансово-інвестиційних ресурсів, виходячи з особливостей і програмних цілей регіонального соціально-економічного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Карпінський Б. А. Збалансованість фінансової системи: методологія, оцінка, порівняння : монографія / Б. А. Карпінський. – Львів : Логос, 2005. – 496 с.
2. Карпинский Б. А. Стратегиология развития экономической системы государства: основы, финансовые вызовы, диспропорции // Финансовое управление развитием экономических систем : монография / О. О. Ардасова, Д. А. Демин, Б. А. Карпинский и др. ; под общ. ред. С. С. Чернова. – Новосибирск : СИБПРИНТ, 2012. – С. 269-289.

Фомічова Наталя Вікторівна

Торговельно-економічний коледж

Київського національного торговельно-економічного університету

Лисенко Наталя Миколаївна

Торговельно-економічний коледж

Київського національного торговельно-економічного університету

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТА ТОВАРОЗНАВЦЯ

Національна доктрина розвитку освіти в Україні XXI століття ставить за мету забезпечення підготовки спеціалістів високої освіченості й культури, кваліфікованих спеціалістів, здатних до професійного розвитку, здатних правильно побудувати професійну кар'єру, бути конкурентоспроможним на ринку праці. Аналіз багатьох освітніх систем свідчить, що одним зі шляхів оновлення змісту освіти й освітніх технологій, узгодження їх із сучасними потребами, інтеграції до світового освітнього простору, є орієнтація освітніх програм на компетентнісний підхід і створення ефективних механізмів його запровадження.

У зв'язку з цим зростають вимоги до вдосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців у коледжі. Одним із напрямків професійної підготовки спеціалістів є впровадження та реалізація компетентнісного підходу в освіту, що дозволить швидко реагувати на потреби ринку праці, на його вимоги.

Компетентнісний підхід полягає у спрямуванні освітнього процесу на набуття студентами важливих компетенцій, тобто загальних здатностей особистості виконувати певний вид діяльності.

Компетентнісний підхід – це спрямованість освітнього процесу на формування й розвиток ключових (базових) і предметних (фахових) компетентностей особистості.

Компетенція в освітньому процесі – це інтегрований результат навчання (інтеграція теорії і практики, інтеграція методів навчання і педагогічних технологій, інтеграція навчальних дисциплін, інтеграція роботодавця та закладу освіти та ін.).